

Sarajevo, 21.12.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.12.2020. - 18.12.2020.

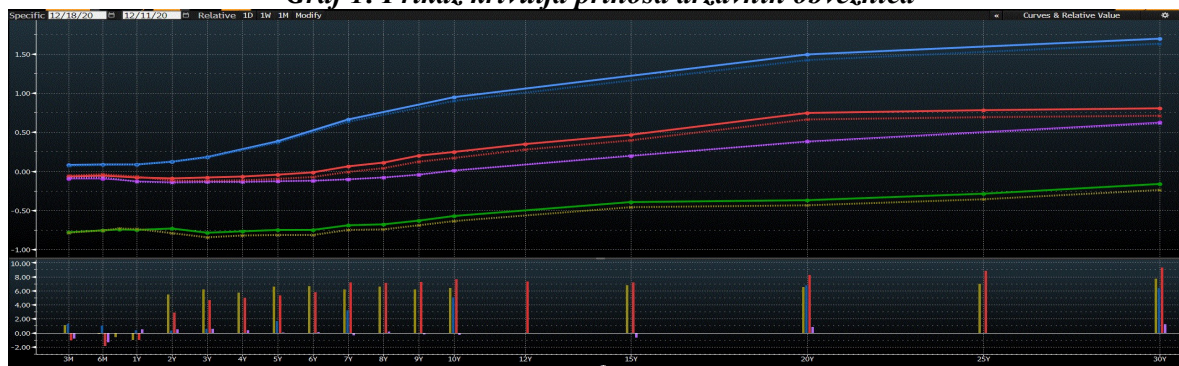
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20
2 godine	-0,78	-	-0,73	↗	0,12	-	0,12	→	-0,11	-	-0,08	↗
5 godina	-0,81	-	-0,74	↗	0,37	-	0,38	↗	-0,10	-	-0,04	↗
10 godina	-0,64	-	-0,57	↗	0,90	-	0,95	↗	0,17	-	0,25	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	11.12.20	-	18.12.20
3 mjeseca	-0,745	-	-0,729
6 mjeseci	-0,754	-	-0,756
1 godina	-0,724	-	-0,725

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.12.2020. godine (pune linije) i 11.12.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su u odnosu na prethodni tjedan zabilježili rast, pri čemu su prinosi njemačkih obveznica povećani između 6 i 7 baznih bodova. Na nešto smanjenu potražnju za sigurnijim investicijama imala su povećana očekivanja vezano za pregovore o stimulansima, kao i prve isporuke cjepiva u SAD te produženje pregovora na relaciji EU i Velike Britanije, što je povećalo mogućnost postizanja konačnog trgovinskog sporazuma. Član UV ECB Rehn je izjavio da će ECB uzeti u obzir uvjete na tržištu kada bude vršila kupovine obveznica te da udio koji je definiran za nove kupovine obveznica vidi kao „plafon“, a ne kao cilj. ECB je dozvolila bankama u eurozoni da od početka naredne godine ponovo mogu da vrše skromne iznose isplata dividendi vlasnicima dionica. Savjetodavni odbor ECB je predložio bankama da izvrše distribuciju dividendi do samo 15% vlastitih profita u posljednje dvije godine te ne više od 0,2% od udjela osnovnog kapitala dionica (CET1).

EU i Kina užurbano rade na tome da dostignu kranji rok, koji je definiran za kraj ove godine, a koji se tiče dugočekivanog investicijskog ugovora, što predstavlja signal da EU želi da nadogradi stratešku povezanost s Pekingom. EU zvaničnici su priopćili da je promjena politike Kine, u važnom dijelu pristupa

tržišta, ovom pitanju dala dodatni impuls. Protekli tjedan su za eurozonu uglavnom objavljeni pozitivni ekonomski podaci, među kojima se može izdvojiti neočekivani rast PMI indeksa u posljednjem mjesecu ove godine. S druge strane, finalni podaci o inflaciji u studenom su potvrdili preliminarne podatke, koji su pokazali da se ovaj indeks nalazi u negativnoj teritoriji već četvrti mjesec, odnosno da je ista daleko ispod ciljane razine od oko 2%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.) STUDENI	-0,3%	-0,3%	-0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.) STUDENI	0,2%	0,2%	0,2%
3.	Stopa inflacije – Austrija STUDENI	-	1,3%	1,3%
4.	Stopa inflacije – Finska STUDENI	-	0,2%	0,2%
5.	Stopa inflacije – Francuska STUDENI	0,2%	0,2%	0,1%
6.	Stopa inflacije – Italija STUDENI	-0,3%	-0,3%	-0,6%
7.	Stopa inflacije – Portugal STUDENI	-0,4%	-0,4%	-0,6%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.) PROSINAC	45,7	49,8	45,3
9.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) LISTOPAD	-4,2%	-3,8%	-6,3%
10.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) LISTOPAD	-	-1,4%	-2,3%
11.	Industrijske poručbine – Italija (G/G) LISTOPAD	-	1,2%	3,3%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G) LISTOPAD	-	-1,7%	-4,5%
13.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) LISTOPAD	-	26,6	25,2
14.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) LISTOPAD	-	25,9	23,7
15.	Trgovinska bilanca – Nizozemska (u milijardama EUR) LISTOPAD	-	7,8	5,5
16.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR) LISTOPAD	-	7,57	5,85
17.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) LISTOPAD	-	2.587,0	2.583,8
18.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska STUDENI	-	4,0%	4,3%
19.	IFO indeks poslovnog povjerenja – Njemačka PROSINAC	90,0	92,1	90,9
20.	IFO indeks povj. investitora za 6 mjeseci – Njemačka PROSINAC	92,5	92,8	91,8

SAD

Lider većine u Senatu McConnell, Pelosi i lider demokrata u Senatu Schumer su na kraju prošlog tjedna priopćili da su postigli sporazum o paketu potrošnje. Plan treba da osigura izravna plaćanja od 600 dolara za većinu Amerikanca, kao i 300 dolara tjedno poboljšanih naknada za nezaposlenost do ožujka naredne godine. Program za podršku malih i srednjih poduzeća „Paycheck Protection Program“ bi trebalo da iznosi 284 milijarde dolara, a bio bi usmjeren ka podršci za mala i srednja poduzeća, ali i ka transportu, uključujući i aviokompanije, distribuciju cjepiva i obrazovanje. Pregovarači, ipak, nisu uspjeli da prevaziđu stranačke razlike o pitanju zaštite obveza kompanija, državne pomoći kao i lokalnih vlasti, što je iz ovog sporazuma izostavljeno. Ovaj plan pomoći će biti dio ukupnog programa u vrijednosti 1,4 bilijuna dolara, koji će biti financiran od strane federalne vlade do kraja fiskalne godine koja završava 30. rujna 2021. godine. Glavni zvaničnici Fedu su pozdravili postizanje sporazuma o paketu pomoći te je istaknuto da fiskalna podrška čini značajnu razliku u ekonomiji SAD i sposobnosti da se izdrže udari pandemije, posebno za izazovne mjesece koji su pred ekonomijom SAD. Predsjednica Fedu iz San Franciska Daly je istaknula da je ova podrška nedvosmisleno korisna.

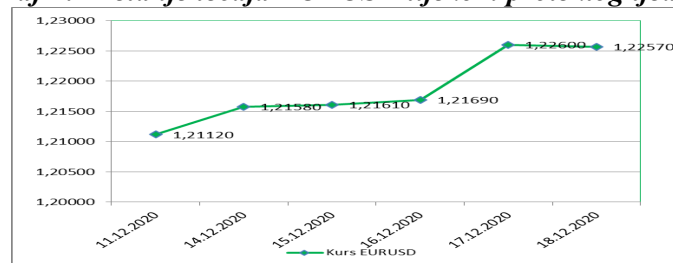
Tijekom proteklog tjedna održana je dvodnevna sjednica FOMC-a, na kojoj u skladu s očekivanjima nije bilo izmjene ključnih kamatnih stopa (0%-0,25%). U zvaničnoj izjavi stoji: „Federalne rezerve nastaviti će povećavati svoj udio u državnim vrijednosnim papirima za najmanje 80 milijardi USD mjesečno i u agencijskim vrijednosnim papirima osiguranim hipotekom za najmanje 40 milijardi USD mjesečno sve dok se ne postigne značajan dalji napredak ka ciljevima maksimalne zaposlenosti i stabilnosti cijena. Ove kupovine imovine doprinose neometanom funkcioniranju tržišta i prilagodljivim uvjetima financiranja, pritom podržavajući tokove kredita kućanstva i poduzeća.“ Predsjedatelj Powell je izjavio da će „monetarna politika i dalje pružati snažnu podršku ekonomiji sve dok oporavak ne bude završen“. Prema nešto boljim projekcijama Fedu, u odnosu na rujanske, očekuje se da će američka ekonomija zabilježiti kontrakciju od 2,4% u 2020. godini, nakon čega slijedi oporavak od 4,2% sljedeće godine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (M/M)	STUDENI	0,3%	0,4%	0,9%
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	11. prosinca	-	1,1%	-1,2%
3.	Maloprodaja (M/M)	STUDENI	-0,3%	-1,1%	-0,1%
4.	PMI prerađivački sektor P	PROSINAC	55,8	56,5	56,7
5.	PMI uslužni sektor P	PROSINAC	55,9	55,3	58,4
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. prosinca	818.000	885.000	862.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	05. prosinca	5.700.000	5.508.000	5.781.000
8.	Indeks započelih kuća (M/M)	STUDENI	0,3%	1,2%	6,3%
9.	Bloomberg povjerenje potrošača	13. prosinca	-	48,4	49,0

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,2112 na razinu od 1,2257.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P Global je priopćila da bi Brexit „bez dogovora“, koji bi Britaniju duže vremenski razdoblje odvojio od glavnih europskih tržišta, mogao na kraju dovesti do toga da ova zemlja bude suočena sa još jednim smanjenjem kreditnog rejtinga. Velika Britanija je postala prva zemlja sa AAA rejtingom, koja je doživjela smanjenje rejtinga za dvije stepenice nakon glasovanja o Brexitu u 2016. godini. Trenutačni rejting prema S&P je AA sa stabilnim izgledima.

Promatrano na tromjesečnoj razini, zabilježeno je smanjenje broja zaposlenih od 143.000, a što je prilično manji pad u odnosu na očekivanih 250.000. Usprkos boljim podacima u odnosu na očekivane, broj smanjenja radnih mjesta je povećan na rekordno visoku razinu, što dovodi do upitnosti odbijanja produženja šeme za podršku radnih mjesta od strane ministra financija Sunaka uoči samog isteka navedenog programa. Premijer Johnson je najavio da bi Parlament mogao biti ponovo sazvan već ovog tjedna, kako bi odobrio potencijalni dogovor o pitanju trgovinskog sporazuma. Ranije, predsjednica Europskog povjerenstva Der Leyen je EU Parlamentu priopćila da sada postoji „uzak put“ ka dogovoru, ali da su pregovori o ribarstvu i dalje veoma teški.

Pregovori oko Brexita u dijelu ribolova su krajem prethodnog tjedna unaprijeđeni, ali je propušten krajnji rok, što je pojačalo špekulacije da se trgovinski sporazum neće potpisati do 1. siječnja, čak i u slučaju da se postigne. Očekuje se da će se pregovori nastaviti početkom ovog tjedna, iako je jedan od zvaničnika Velike Britanije istaknuo da i dalje postoje „značajne razlike“. Premijer Johnson je upozorio da bilo koji trgovinski sporazum između EU i Velike Britanije mora da udovolji novom „crvenom zidu“ ministara.

BoE je na sjednici odražnoj prošlog tjedna zadržala postojeću monetarnu politiku.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	PROSINAC	-	6,6%	6,3%
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	LISTOPAD	5,1%	4,9%	4,8%
3.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	STUDENI	-	64.300	-64.100

5.	Inflacija (G/G)	STUDENI	0,6%	0,3%	0,7%
4.	Temeljna inflacija (G/G)	STUDENI	1,4%	1,1%	1,5%
5.	PMI prerađivački sektor P	PROSINAC	56,0	57,3	55,6
6.	PMI uslužni sektor P	PROSINAC	50,7	49,9	47,6
7.	PMI kompozitni indeks P	PROSINAC	51,5	50,7	49,0
8.	Indeks maloprodaje (G/G)	STUDENI	2,4%	2,4%	5,8%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,91576 na razinu od 0,90608, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3224 na razinu od 1,3523.

JAPAN

Početkom proteklog tjedna objavljen je Tankan indeks raspoloženja velikih proizvođača u prerađivačkom sektoru u četvrtom tromjesečju koji je povećan na -10 bodova sa prethodnih -27 bodova, a ovaj podatak je znatno bolji od očekivanja (-15 bodova). Poboljšanje poslovnog raspoloženja je najveće u posljednje skoro dvije dekade, što predstavlja dobar znak za ekonomiju koja se oporavlja od prvobitnog udara uzrokovanog pandemijom. Ipak, kompanije su srezale planove kapitalne potrošnje za fiskalnu godinu koja završava u ožujku naredne godine, a mjere trenutačnog raspoloženja su pogoršane, što pokazuje da je ponovni rast infekcija pojačao očekivanja da će oporavak ekonomije Japana biti krhak. Objavljeno je i da će BoJ koristiti 6 milijardi USD vrijednosti gotovine sa računa Vlade, što predstavlja rijedak aranžman koji za cilj ima osiguranje da ova središnja banka ima dovoljno municije da se bori sa bilo kakvom vrstom tržišnih poremećaja, a koji su uzrokovani nedavnim rastom broja zaraženih Covid19.

BoJ je na posljednjoj ovogodišnjoj sjednici zadržala aktualnu monetarnu politiku nepromijenjenom. Referentna kamatna stopa i dalje je -0,1%, dok je ciljana razina održavanja prinosa na desetogodišnje obveznice također nepromijenjena te iznosi oko 0%. Također, BoJ je produžila programe za specijalno financiranje za one kompanije čije je poslovanje pogođeno pandemijom te se obvezala da će izvršiti procjenu održivosti svoje stimulativne monetarne politike. Ovom analizom će biti obuhvaćene različite mjere, a rezultati istih se očekuju na sjednici koja će biti održana u ožujku sljedeće godine. Smatra se da bi odluka BoJ da produži financijsku podršku za korporativni sektor, trebalo da pomogne ekonomiji da prevaziđe posljednji val infekcija Covid19, dok cijepljenje ne bude široko rasprostranjeno. Reutersova anketa pokazuje da se očekuje da bi kontrakcija japanske ekonomije u ovoj godini mogla biti manja nego što se prvobitno predviđalo, ali da se ekonomija neće vratiti na razinu prije pandemije bar do početka 2022. godine. Ministar ekonomije Nishimura je izjavio da se očekuje da će stimulativni paket vrijedan 708 milijardi USD, koji je vlada ranije odobrila, povećati GDP za oko 0,5% u tekućoj fiskalnoj godini do ožujka te za 2,5% u fiskalnoj 2021. i za 0,6% u fiskalnoj 2022. godini.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

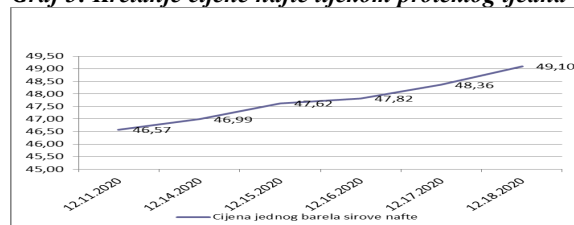
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	STUDENI	522,5	366,8	871,7
2.	Uvoz (G/G)	STUDENI	-9,5%	-11,1%	-13,3%
3.	Izvoz (G/G)	STUDENI	0,4%	-4,2%	-0,2%
4.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	PROSINAC	-	48,0	48,1
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	LISTOPAD	-3,2%	-3,0%	-9,0%
6.	Iskorištenost kapaciteta	LISTOPAD	-	6,0%	6,4%
7.	Stopa inflacije	STUDENI	-0,8%	-0,9%	-0,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 126,04 na razinu od 126,62. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 104,04 na razinu od 103,30.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,57 USD (38,45 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta. Početkom tjedna cijena je povećana nakon što je na Srednjem istoku zabilježena još jedna eksplozija na naftnom brodu, što je pojačalo zabrinutost vezano za pitanje stabilnosti ove regije. U narednim danima cijena je nastavila da bilježi rast te je dostigla najveću razinu od početka ožujka ove godine. Iz Međunarodne agencija za energiju (IEA) je priopćeno da će zasićenje naftom biti okončano do kraja 2021. godine, nakon što tržišta budu suočena sa postupnim oporavkom i obilježena pritiscima slabije ponude ovog energenta. Dalje je navedeno da će globalne zalihe nafte početkom naredne godine biti za 625 milijuna barela veće u usporedbi s razinama prije pandemije. IEA je objavila i podatak da je OPEC u studenom povećao proizvodnju za 730.000 barela na 25 milijuna barela u odnosu na listopad, nakon što je proizvodnja u Libiji skoro uduplana, a povećanje je zabilježeno i u Venecueli i Iranu. Predsjednik OPEC-a Attar je ponovio da ova organizacija ne treba da žuri s povećanjem proizvodnje nafte početkom naredne godine, kao i da ne postoji garancija da će OPEC+ povećati proizvodnju za 2 milijuna barela dnevno do travnja, čak i nakon što je postignut dogovor početkom ovog mjeseca da se ta razina postupno dostigne. Krajem tjedna nastavljen je rast cijene nafte te je probijena razina od 48 USD po jednom barelu, a nakon što su objavljeni podaci da su zalihe ovog energenta u SAD u prošlom tjednu zabilježile smanjenje.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 49,10 USD (40,06 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 5,43%, što predstavlja sedmi uzastopni tjedni rast cijene ovog energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.839,85 USD (1.519,03 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta. Početkom tjedna zabilježen je blagi pad cijene pod utjecajem optimizma oko početka procesa cijepljenja. Narednog dana cijena zlata je bilježila rast od preko 1%, a rast je potaknut tržišnim očekivanjima vezano za pitanje dodatnih monetarnih i fiskalnih stimulansa, uz nastavak rasta broja zaraženih, koji je doveo do uvođenja novih restriktivnih mjera na globalnoj razini. Nakon što je predsjednik Fed-a Powell izjavio da postoji veoma snažna osnova za fiskalnu politiku SAD te da Fed neće preventivno povećavati kamatne stope dok se inflacija ne vrati na ciljanu razinu, cijena zlata je nastavila da bilježi rast. Cijena zlata se u četvrtak našla na najvećoj razini u posljednjih sedam dana, pod utjecajem slabljenja dolara i očekivanja oko ishoda pregovora o fiskalnim stimulansima, dok se Fed obvezao na održavanje kamatnih stopa niskim sve dok ekonomski oporavak ne bude siguran i dok ne bude trebao dodatnu podršku.

Na kraju tjedna, u petak, cijena zlata je smanjena kako je dolar aprecirao pod utjecajem očekivanja da će se postići sporazum o fiskalnoj podršci u SAD. Tijekom proteklog tjedna objavljen je podatak da je izvoz zlata iz Švicarske u studenom povećan za 5,9% u odnosu na prethodni mjesec na 95,8 tona. Izvoz ka SAD je povećan za skoro 15%, dok je izvoz ka Velikoj Britaniji i Indiji zabilježio pad.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.881,35 USD (1.534,92 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena zlata je zabilježila tjedni rast od 2,26%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

